

Projekt Fjällvägen

Handläggare: Vibeke Sjögren Ottosson
Projektledare

BREV
2013-04-26

Dnr 11-0038

Region Gävleborg
Box 834
801 30 Gävle

Yttrande över förslag till transportsystemanalys i Gävleborg

Projekt Fjällvägen har tagit del av förslag till transportsystemanalys för Gävleborg och vill lämna följande synpunkter. Region Gävleborgs representant i projektets styrgrupp har inte medverkat i yttrandet.

Bakgrund och beskrivning Projekt Fjällvägen

Fjällvägen är ett treårigt (2012-2014) samarbetsprojekt mellan Bollnäs, Ljusdals, Härjedalens och Söderhamns kommuner samt turistdestinationerna Järvsö, Vemdalen och Funäsfjällen. Projektet omfattar rv 83 och 84, från Tönnebro till norska gränsen norr om Funäsdalen. Fjällvägen är ett väl förankrat och regionövergripande projekt där Region Gävleborg och Regionförbundet Jämtland går in med regionala utvecklingspengar. Projektet har också god förankring hos näringslivet och har tagits fram i samråd med representanter från besöksnäringen i de två deltagande länen.

Projekt Fjällvägen har formats av behov i inlandet att kunna stimulera och bidra till regional utveckling och tillväxt. Projektets syfte är att stärka regionens tillväxt, attraktions- och konkurrenskraft genom en förbättrad infrastruktur. Detta ska uppnås genom en innovativ samverkan mellan näringslivet och det offentliga för att gemensamt identifiera lokala önskemål och hitta lösningar till en framtida utveckling av Fjällvägen. En framkomligare och mer trafiksäker väg kommer också att ha stor betydelse för lokalsamhället längs med vägen. Projekt Fjällvägen vill betona vikten av höjd trafiksäkerhet och framkomlighet längs stråket och dess i många fall avgörande funktioner för regional utveckling.

Näringslivet har ett uttryckligt behov av en väl fungerande infrastruktur och transportsystem. Det är en förutsättning för att initiera, motivera och möjliggöra fortsatt utveckling. Projektet arbetar för närvarande, via konsultuppdrag, med att ta fram en stråkanalys av Fjällvägenstråket. En analys som ska vara klar 22 maj 2013. Analysen kommer att belysa dagens situation men även ge en utvecklingsbild över tid. Syftet är att arbeta fram gemensamma strategier för stråket och få ett bra underlag för framtida åtgärdsprogram och planer. Det handlar om att tydliggöra vägstråkets brister, med fokus på framkomlighet och trafiksäkerhet, med en vision om regional hållbar tillväxt.

Sammanfattande målbild för Fjällvägen, riksväg 83/84

- Med utgångspunkt från de nationella, regionala och lokala målen, har dessa mål identifierats för aktuellt vägstråk (Fjällvägen). Att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar trafikförsörjning, för medborgare och näringsliv i hela landet, samt utifrån Trafikverkets nollvision: Inga döds- eller allvarliga personskador till följd av trafikolyckor.

- Besöksnäringens betydelse i regionen ska tas till vara. Både inhemsk som utländsk turism. Turism och besöksnäring skapar arbetstillfällen och ökar sysselsättningen. Fjällvägens funktion som vital nod, innebär en länk mellan flera arbetsmarknadsregioner, vilka kan dra fördelar av varandra och på så sätt skapa en gemensam ekonomisk motor, för samtliga regioner.
- Fjällvägen är ett starkt stråk, vilket innebär satsningar på ett väl utbyggt, tillgängligt och tur-tätt kollektivtrafiknät och som bidrar till en funktionell arbetsmarknad.
- Förbättrade kommunikationer överbygger de långa avstånden. Satsning på infrastruktur är något som samtliga kommuner lyfter fram i sina strategiska mål. För kommunerna längs Fjällvägen kan riksväg 83/84 framtida standard, bli helt avgörande för respektive kommuns utveckling.

Inlandsstråkets och Fjällvägens funktioner - regional pulsåder

Det finns brister i trafiksäkerhet och framkomlighet längs rv 83 och 84, något som påverkar både tillgänglighet och utveckling och därmed tillväxt. Rv 83/84 är en norr-södergående pulsåder med höga trafikflöden och dessvärre också hög olycksstatistik längs vissa sträckor. Enligt en rapport från Svevia är rv 83 en av Sveriges farligaste vägar. Den nuvarande trafiksäkerheten är låg, beroende på låg standard och betydande trafiklast. Stråket är viktigt ur arbetspendlings- och studiesynpunkt men även för godstransporter, fjärrtrafik, kollektivtrafik och sjukvårdstransporter. Det är en vital länk för näringsidkare och åkeriföretagens godstransporter, då den sammanbinder inlandet med viktiga målpunkter längs Östersjökusten. Stora flöden av virkestransporter transporteras dagligen från Härjedalen och norra, västra och södra Hälsingland till kusten. Stråket berör de boende och näringsidkare men är också en pulsåder för vinter- och fjälltrafiken till turistdestinationer i Härjedalen och Gävleborgs läns största destination, Järvsö. Trafikvolymen ökar med upp till 60% i samband med fjällturismen. Väg 83 och 84 är också viktiga delar i ett sammanhängande stråk vidare norrut på väg E 45 mot både Östersund och Jämtlandsfjällen.

Turismnäringen är en basnäring i Jämtlands län och Härjedalens kommun och det nationella beslutet att besöksnäringen ska vara en av Sveriges basnäringar tillsammans med en nationell strategi som pekar på en fördubbling av besöksnäringen följs och utvecklas av destinationsbolagen. Järvsöbacken var år 2012 Sveriges snabbast växande skidanläggning. För destinationerna är säkra och snabba kommunikationer och vägförbindelser helt avgörande ur konkurrenshänseende. Investeringarna och satsningarna hos destinationerna är stora och expansiva. Turism- och besöksnäringen genererar kapital och sysselsättning. En av de viktigaste faktorerna för besöksmålen i både Jämtlands- och Gävleborgs län, att bibehålla den positiva trenden och konkurrera med andra regioner på kort och lång sikt, är ett framkomligt och väl utbyggt infrastrukturnät. Vårt senaste världsarv, Hälsingegårdarna, förpliktigar också och pekar mot en ökad tillströmning av besökare och innebär med rätt förutsättningar tillväxtnöjligheter. De flesta av de aktuella världsarvsgrändarna ligger längs inlandsstråket.

Det nordsydliga inlandsstråket, rv 83/84, är sedan länge en stark nod för kommunikationer från kusten i söder, norrut till Härjedalen och Jämtland och vidare mot Norge. En starkare fokusering på inlandsstråket anser vi följer de nationella målen gällande både funktions- och hänsynsmål, som handlar om att skapa tillgänglighet för resor och transporter samt om säkerhet, miljö och hälsa. Regeringens direktiv till transportinfrastrukturplaner är också helt i linje med att stärka och lyfta inlandsstråket. Enligt dem ska satsningarna särskilt bidra till att underlätta näringslivets förutsättningar, regional utveckling och utvecklandet av arbetsmarknadsregioner. En väl fungerande infrastruktur är nödvändig för en fortsatt positiv utveckling av turismen och för näringslivet i sin helhet i inlandet. Satsningar på en

framkomlig och trafiksäker infrastruktur och frågor om var vägåtgärder bäst behöver sättas in, är ett av de viktigaste prioriteringsmålen för Fjällvägens projektaktörer. Fjällvägenstråket är den kortaste vägen från kust till fjäll så sett ur ett samhällsekonomiskt- och miljömässigt perspektiv ger insatser där stor effekt.

Allmänna synpunkter

En regional systemanalys ska främst ses som ett långsiktigt strategiskt dokument, där sysselsättning- och näringslivsutveckling är starkt kopplad till transportsystemets funktion och utformning. För att nå den regionala utvecklingsstrategins mål om ökad rörlighet- och kompetens är det nödvändigt att lyfta och stärka de stråk som har störst betydelse och utvecklingspotential för regionen som helhet. Det betonar även förslaget och vi instämmer med detta att funktionella transportstråk för person- och näringslivstransporter är en grund och förutsättning. I förslaget förs Gävle- och Sandvikenområdet fram som motor för länet. Det är givetvis viktigt att den motorn fungerar och har en positiv utveckling, för hela länet. Ur ett helhetsperspektiv och med hänvisning till både de nationella och regionala målen är det dock oerhört viktigt att lyfta andra delar i regionen. Ett bra och mer framkomligt kommunikationssystem mellan Gävle och länets övriga kommuner är avgörande för en positiv utveckling. Likaså är kommunikationerna med Härjedalen, Jämtland och vidare mot Norge av stor betydelse. Med tanke på det nyligen fattade beslutet om stora investeringar på Meråkerbanan i Norge och vad det innebär i form av möjligheter att utveckla trafiken i Hälsinglands inland är det också nödvändigt med åtgärder som höjer kapaciteten och förbättrar kommunikationssystemen.

Förslagets prioriteringar

Förslaget till transportsystemanalys ger inte det sk inlandsstråket högsta prioritet vilket vi anser mycket märkligt utifrån ett tillväxt- och helhetsperspektiv för regionen. Att inte prioritera det högre än vad som görs är högst oroande. Projekt Fjällvägen anser det orimligt att förslaget inte har en helhetssyn som borde finnas i en regional transportsystemanalys. Det är också mycket märkligt att relationerna till Härjedalen/Jämtland och vidare mot Norge är mer eller mindre bortskalade. Sammantaget anser vi detta varken acceptabelt eller utvecklande.

Vi kan också konstatera att en stor inomkommunal arbets- och studiependling som sker, fr a inom Ljusdals kommun, saknas i förslaget. En högre prioritet på stråket möjliggör större kommun- och regionövergripande arbets- och studiependling. Med tanke på regionala kompetensmål behöver förutsättningarna för bättre kompetensförsörjning- och kompetensutveckling förbättras.

Fjällvägenstråket är inte bara viktigt för kommunerna i Jämtlands- och Gävleborgs län, det är också en viktig transportlänk till omkringliggande län, FA-regioner, städer och transportstråk, samt till större målpunkter som Högskolan i Gävle, Gävle Hamn, Mittuniversitetet i Östersund respektive Sundsvall, Uppsala Universitet, Mälardalsområdet, Stockholm-Arlanda, Röros, Trondheim. Längs stråket finns fyra starka och stora destinationer, Järvsö, Lofsdalen, Vemdalen och Funäsfjällen. Det är därför helt avgörande för en positiv utveckling och en hållbar tillväxt i inlandet att en förbättring av kommunikationerna sker och att möjligheterna för detta sker genom en högre prioritet av inlandsstråket i transportsystemet.

Sammanfattning

- Att funktionella transportstråk för person- och näringslivstransporter är en grund i en systemanalys är en förutsättning och bra att förslaget poängterar.

- Att Gävle-Sandviken, som en viktig motor för länet, har bra kommunikationer är viktigt.
- Därför är det helt avgörande med bra och fungerande kommunikationer mellan Gävle och länets övriga kommuner och centrala orter samt norrut mot Jämtlands län och Norge.
- Därför krävs en bättre och mer relevant helhetssyn i transportsystemanalysen vad gäller Hälsinglands inland och inlandsstråkets funktioner.
- Att inte lyfta och stärka rv 83/84 minskar förutsättningarna kraftigt för att Hälsingland ska kunna fungera som en integrerad region.
- Utvecklingsprojektet Fjällvägen stärker inte bara det regionala vägsystemet utan även den nationella betydelsen för Hälsingland och även Härjedalen.
- **Inlandsstråket med rv 83/84 måste ges högsta prioritet som huvudstråk i transportsystemanalysen därför**
- Att en förbättring av transportmöjligheterna längs stråket är helt avgörande för en hållbar tillväxt och utveckling i inlandet om rätt prioriteringar sker.
- Att inlandsstråket har en tydlig relation med omvärlden, Mälardalsområdet samt Jämtland/Härjedalen, och har ett stort flöde av person- och näringslivstransporter
- Att inlandsstråkets potential för regional utveckling genom befintlig infrastruktur, järnväg, europaväg, riksväg och länsväg och sammankopplingen med tre av länets FA-regioner är betydande och en naturlig koppling mot arbetsmarknadsförstoring.

Styrgruppen för Projekt Fjällvägen (exkl Region Gävleborgs representant)

Tony Stark
Bollnäs Kommun

Johnny Olofsson
Söderhamns kommun

Stefan Färlin
Ljusdals kommun

Annika Myhr
Härjedalens kommun

Peter Augustsson
Dest Järvsö AB

Kristina Kristoffersson
Dest Vemdalen AB

Hans Olof Törnberg
Dest Funäsfjällen AB

Jan Molde
Regionförbundet Jämtland

Vibeke Sjögren Ottosson
Projektledare, Fjällvägen

Kopia:

Regionförbundet Jämtland
Bollnäs kommun
Ljusdals kommun
Söderhamns kommun
Härjedalens kommun
Destination Järvsö AB
Destination Vemdalen AB
Destination Funäsfjällen AB